



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 19.08. 2024р.

м. Одеса

№65/77-р/к

Справа № 71/24-19

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Дії Виконавчого комітету Херсонської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація з обмеженим доступом)*), які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона» (далі - Рішення № 387), положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки тимчасової споруди, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки тимчасових споруд, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 71/24-19 про порушення Виконавчим комітетом Херсонської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання з попередніми висновками у справі від 09.07.2024 № 65-03/111п відділу досліджень і розслідувань в Херсонській області Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Дії Виконавчого комітету ХМР, які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в

утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона» (далі - Рішення № 387), положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки ТС, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (2) Виконавчий комітет ХМР згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, має ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація з обмеженим доступом)*, місцезнаходження: *(інформація з обмеженим доступом)*.
- (3) Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування визначає відповідно до Конституції України Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (4) У відповідності до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи; виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (5) Відповідно до частини першої статті 16 Закону органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (6) Отже, враховуючи вищевикладене, Виконавчий комітет ХМР є органом місцевого самоврядування та юридичною особою і наділений власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (7) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, в тому числі, органами місцевого самоврядування.
- (8) Отже, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність Виконавчого комітету ХМР з реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (9) Розпорядженням адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.08.2019 № 71/24-рп/к розпочато розгляд справи № 71/24-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Виконавчого комітету ХМР.
- (10) Листом від 19.08.2019 № 71-02/1636 Херсонським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України Відповідачу була направлена копія розпорядження адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.08.2019 № 71/24-рп/к про початок розгляду

справи № 71/24-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримано Відповідачем 19.08.2019.

- (11) На виконання пункту 3.3 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп (із змінами) Херсонське відділення 01.06.2020 було припинено шляхом приєднання до Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (12) Пунктом 3.4 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп (із змінами) Одеське обласне територіальне відділення визнано правонаступником всіх майнових прав та обов'язків Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (13) На виконання пункту 7.3 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп (із змінами) найменування Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України з 02.06.2020 змінено на Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.
- (14) Листом від 09.07.2024 № 65-02/2075 на адресу Відповідача направлено посвідчену копію подання з попередніми висновками від 09.07.2024 № 65-03/111п у справі № 71/24-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0600940686315 отримано Виконавчим комітетом ХМР 16.07.2024 за довіреністю.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (15) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України та частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (16) За положеннями частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (17) Відповідно до частини першої статті 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради може розглядати і вирішувати питання, віднесені цим Законом до відання виконавчих органів ради.
- (18) Відносини, що виникають у сфері містобудівної діяльності регулюються, зокрема:
 - положеннями Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», який визначає загальні правові засади здійснення в Україні містобудівної діяльності.
 - Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва, та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068 (далі – Порядок розміщення ТС).
 - положеннями Закону України «Про благоустрій населених пунктів».
- (19) Частина друга статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначає, що тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності це – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

- (20) Відповідно до частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.
- (21) На виконання зазначеної норми закону, наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068, затверджений Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності (далі - Порядок розміщення ТС).
- (22) Відповідно до пункту 2.1 Порядку розміщення ТС, підставою для розміщення ТС є паспорт прив'язки ТС.
- (23) Пунктом 2.2. Порядку розміщення ТС визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.
- (24) Згідно з пунктом 2.4 Порядку розміщення ТС, відповідність намірів щодо місця розташування ТС комплексній схемі розміщення ТС (у разі наявності), будівельним нормам визначає відповідний орган з питань містобудування та архітектури, який утворено у складі виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації, протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви.
- (25) Пунктом 2.5 Порядку розміщення ТС визначено, що про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС комплексній схемі розміщення ТС (у разі її наявності), будівельним нормам замовник повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом трьох робочих днів з дня такого визначення відповідності намірів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.
- (26) Згідно з пунктом, 2.6 Порядку розміщення ТС, для оформлення паспорта прив'язки замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:
 - схему розміщення ТС (додаток 1);
 - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1: 50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, що має ліцензію на виконання проектних робіт, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
 - схему благоустрою прилеглої території, складену замовником або суб'єктом підприємницької діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів України»;
 - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.
 Зазначені документи замовником отримуються самостійно.
- (27) Пунктом 2.13 Порядку розміщення ТС визначено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим Порядком.
- (28) Виключний перелік підстав для відмови в оформленні паспорту прив'язки ТС визначено пунктом 2.14 Порядку розміщення ТС, а саме, паспорт прив'язки ТС не надається за умов:
 - подання неповного пакета документів, визначених пунктом 2.6 цього Порядку;
 - подання недостовірних відомостей, зазначених у пункті 2.6 цього Порядку.
 Ненадання паспорта прив'язки з інших підстав не допускається.
- (29) Отже, Порядком розміщення ТС встановлено виключний перелік документів, які необхідні для оформлення паспорта прив'язки ТС та виключний перелік підстав для відмови в оформленні паспорта прив'язки.
- (30) Відповідно до статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів належать території загального користування:

- парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування;
- прибудинкові території;
- території будівель та споруд інженерного захисту територій;
- території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

- (31) Статтею 14 зазначеного закону визначено, що об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, інших вимог, передбачених законодавством.
- (32) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить й створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (33) Частиною першою статті 15 цього закону, зокрема, встановлено, що органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВІДЧАТЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (34) У відповідності до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Відділенням з метою забезпечення виконання покладених завдань, здійснювався контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю було проаналізовано рішення Виконавчого комітету ХМР № 387.
- (35) В ході здійснення зазначеного контролю, за результатом аналізу рішення Виконавчого комітету ХМР № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона» встановлено наступне.
- (36) Положеннями Рішення № 387 встановлено обов'язок суб'єктів господарювання отримувати додаткові дозвільні документи, відсутність яких може бути підставою відмови уповноваженими підрозділами Херсонської міської ради в оформленні паспортів прив'язки ТС, а отже Рішення №387 має безпосередній вплив на формування та функціонування товарних ринків реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у ТС та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, у межах міста Херсон.
- (37) Регіональний ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах для провадження підприємницької діяльності, у межах міста Херсон є конкурентним та представлений великою кількістю суб'єктів господарювання, так відповідно до інформації виконавчого комітету Херсонської міської ради (листи від

- 16.12.2016 № 8-21734-4/12 та від 26.03.2018 № 8-2765-4/12) на території міста Херсон, на підставі оформлених протягом 2011 - 2018 років паспортів прив'язки, розташовані 574 ТС.
- (38) Відповідно до отриманої Відділенням інформації, суб'єкти господарювання-власники ТС здійснюють свою господарську діяльність як на ринку реалізації товарів, робіт та послуг із використанням ТС, так і на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.
- (39) Дослідженням встановлено, що положення рішення Виконавчого комітету ХМР № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона» суперечать вимогам чинного законодавства України у сфері розміщення ТС, зокрема, у частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС.
- (40) Відповідно до пункту 1.2 Рішення № 387, пайова участь (внесок) власників ТС, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона (далі – пайова участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою) – є внеском на фінансування заходів благоустрою міста Херсона (утримання, ремонту та будівництва об'єктів благоустрою).
- (41) Пунктом 1.4 Рішення № 387 встановлено, що пайова участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою залучається, зокрема, з метою надання власникам тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно-роздрібною торговельної мережі майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства права реалізувати свій проект встановлення (розміщення) об'єкта благоустрою на території міста Херсона.
- (42) У пункті 4.6. Рішення 387 визначено, перелік документів, який необхідно надати до КП «Херсонський міський центр земельно-майнових відносин» для укладання договору про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою для розміщення ТС.
- (43) Пунктом 4.9. Рішення № 387 визначено, що після сплати суб'єктом господарювання 100 % плати за договором про сплату пайової участі, КП «Херсонський міський центр земельно-майнових відносин» оформлює довідку про погодження щодо розміщення на об'єкті благоустрою тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобу пересувної дрібно-роздрібною торговельної мережі, майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства у вигляді додатка до договору про сплату пайової участі (окрім власників (користувачів) сезонних майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства).
- (44) Тобто зазначеними положеннями Рішення № 387 передбачено, що тільки після укладення договору щодо пайової участі та сплати 100% плати за цим договором КП «Херсонський міський центр земельно-майнових відносин» оформлює довідку про погодження щодо розміщення на об'єкті благоустрою ТС, що є додатковим механізмом до процедури розміщення ТС, не передбачений чинним законодавством України.
- (45) Частиною четвертою статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території або може брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем.
- (46) Абзацом шостим частини четвертої статті 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що власник тимчасової споруди торговельного, побутового,

соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної або комунальної власності, на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою, може фінансувати утримання прилеглої до тимчасової споруди території шляхом оплати пайової участі з утримання в належному стані об'єкта благоустрою.

- (47) Отже, зазначені норми права закріплюють обов'язок власника ТС забезпечувати належне утримання прилеглої до ТС території, проте передбачають альтернативу в обрані ним способу виконання цього обов'язку, а саме - або шляхом укладання відповідного договору пайової участі з утримання об'єкту благоустрою, або шляхом забезпечення утримання прилеглої до ТС території в інший спосіб.
- (48) Таким чином, Законом України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено право, а не обов'язок власника ТС брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору.
- (49) Аналогічна позиція викладена й у листі Державної служби з питань регулятора політики та розвитку підприємництва від 08.01.2014 № 47/0/20-14.
- (50) Положеннями Порядку розміщення ТС встановлено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим порядком.
- (51) Враховуючи викладене, ані Закон України «Про благоустрій населених пунктів», ані Порядок розміщення ТС не зобов'язує суб'єктів господарювання під час оформлення паспортів прив'язки та в ході експлуатації своїх ТС укладати договори про пайову участь в утриманні об'єктів благоустрою, на яких розташована ТС.
- (52) Таким чином, відповідно до Рішення № 387, відсутність у суб'єкта господарювання укладеного із КП «Херсонський міський центр земельно-майнових відносин» договору про пайову участь в утриманні відповідного об'єкту благоустрою та довідки про погодження розміщення на об'єкті благоустрою ТС у вигляді додатку до зазначеного договору може бути підставою у наданні підрозділами Департаменту містобудування та землекористування Херсонської міської ради відмови в оформленні паспорта прив'язки ТС та, як наслідок, такий суб'єкт господарювання буде позбавлений можливості входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.
- (53) Тобто Рішенням № 387 на Замовника, який не укладав договір платного, строкового сервіту, покладено обов'язок укласти договір щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою для розміщення ТС, а також отримати довідку про погодження щодо розміщення на об'єкті благоустрою ТС, яка надається після 100% плати за цим договором, що суперечить вимогам Закону України «Про благоустрій населених пунктів» у частині права суб'єкта господарювання самостійно визначити спосіб утримання прилеглої до ТС території.
- (54) В свою чергу, відповідно до пункту 2.13. Порядку розміщення ТС при оформленні паспорта прив'язки ТС заборонено вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим Порядком, зокрема й висновків про відповідність намірів щодо місця розміщення ТС у комплексних схемах або погоджень балансоутримувача об'єкта благоустрою (території), на якому розміщується ТС.
- (55) При цьому, у пункті 2.4. Порядку розміщення ТС зазначено, що відповідність намірів щодо місця розташування ТС комплексній схемі розміщення ТС (у разі її наявності), будівельним нормам визначає відповідний орган з питань містобудування та архітектури, який утворено у складі виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації, протягом десяти робочих днів з дня надання зазначеної заяви.
- (56) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (57) Згідно зі статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій

діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

- (58) Згідно з частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України, органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.
- (59) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (60) Отже, реалізація Виконавчим комітетом ХМР покладених на нього повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі, Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (61) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів з адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (62) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів з адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (63) Антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції.
- (64) Таким чином, дії Виконавчого комітету ХМР, які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона», положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки ТС, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.
- (65) Адміністративною колегією Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України Виконавчому комітету ХМР були надані рекомендації від 01.03.2019 № 71/5-рк/к припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом внесення змін до Рішення № 387 та приведення його положень у відповідність до вимог чинного законодавства України упродовж двох місяців з дня отримання рекомендацій.

- (66) Листом Виконавчого комітету ХМР від 10.05.2019 № 8-2019-3/16 (вх. від 14.05.2019 № 71-01/571) не було надано до Відділення інформації на підтвердження виконання зазначених рекомендацій у встановлений строк, у зв'язку з чим відносно Виконавчого комітету ХМР було розпочато справу №71/24-19 за наведеними ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (67) Листом від 19.09.2019 № 8-7050-3/12 (вх. № 71-01/1037 від 23.09.2019) Виконавчий комітет ХМР повідомив, що рішення Виконавчого комітету ХМР від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона» було оскаржено у судовому порядку, та рішенням Херсонського окружного адміністративного суду у справі № 540/120/19 від 26.03.2019 визнано протиправним та нечинним. Рішення Херсонського окружного адміністративного суду у справі № 540/120/19 від 26.03.2019 набрало законну силу 16.07.2019.
- (68) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції було припинено.
- (69) Разом з тим, дії Виконавчого комітету ХМР, які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона», положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки ТС, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.

6. НАСЛІДКИ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (70) Виконавчий комітет ХМР Рішенням № 387 зобов'язавши Замовників (власників ТС) укладати з КП «Херсонський міський центр земельно-майнових відносин» договори про пайову участь в утриманні об'єкту благоустрою та отримувати довідку про погодження розміщення на об'єкті благоустрою ТС, яка надається після сплати 100% за цим договором, встановив умови оформлення (поновлення) паспорта прив'язки ТС, не передбачені чинними нормативно-правовими актами, створив останнім штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, що могло призвести до обмеження конкуренції на вказаних ринках.

7. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (71) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (72) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.

- (73) Статтею 17 Закону України «Про місцеве самоврядування» визначено, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.
- (74) Відповідно до частини першої статті 40 Господарського кодексу України державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства, захист інтересів підприємців та споживачів від його порушень здійснюються Антимонопольним комітетом України відповідно до його повноважень, визначених законом.
- (75) Згідно зі статтею 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.
- (76) У відповідності до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

8. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (77) Зауважень та заперечень на подання з попередніми висновками від 09.07.2024 № 65-03/111п у справі № 71/24-19 Виконавчий комітет Херсонської міської ради не надав.

9. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (78) Враховуючи викладене, дії Виконавчого комітету ХМР, які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона», положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки ТС, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.

Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 09.08.2023 № 3295-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 21.02.2001 № 32-р,

zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, та пунктами 5, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), zareєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії виконавчого комітету Херсонської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація з обмеженим доступом)*), які полягали у прийнятті рішення від 21.11.2018 № 387 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібно роздрібною торговельною мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Херсона», положення якого не відповідають вимогам чинного законодавства України та яким суб'єктам господарювання, які мають намір оформити паспорт прив'язки ТС, встановлено умови в частині встановлення підстав, порядку оформлення та подовження строку дії паспортів прив'язки ТС, внаслідок дотримання (виконання) яких створюються штучні бар'єри входу на ринки реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринок надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в тимчасових спорудах та на ринку надання в оренду торговельних приміщень, зокрема тимчасових споруд.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Андрій Борисенко